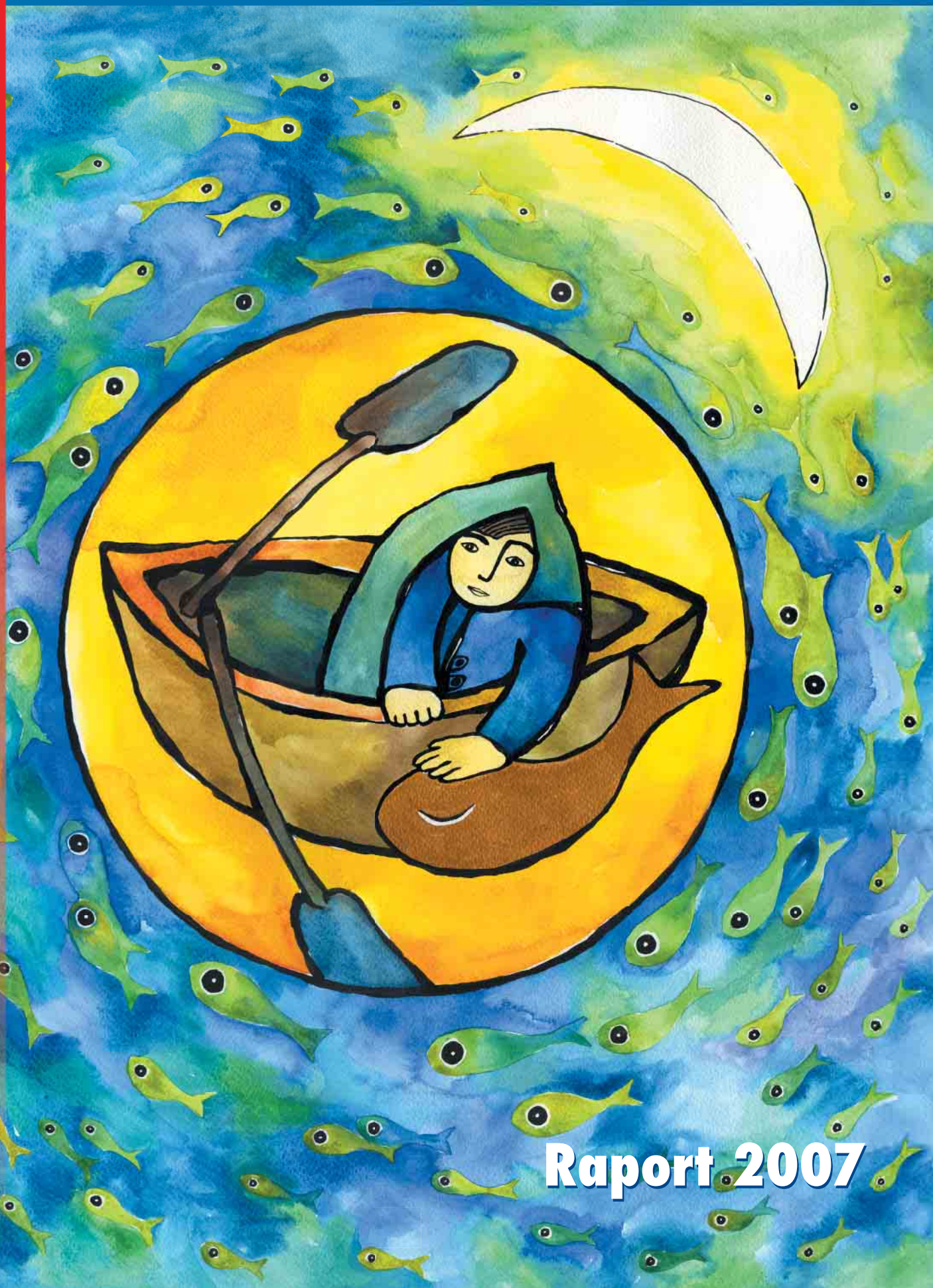

współodczuwanie

Biuletyn Klubu Gaja, nr 46, marzec 2008, ISSN 1640-6346

KLUB GAJA
20 lat dla Ziemi

Raport 2007

Krąg Przyjaciół Klubu Gaja

Dlaczego warto wspierać Klub Gaja?

Bo działają z sercem i z głową.
Bo wiedzą, co ważne i co rozsądne.
Bo działają „za” a nie „przeciw”.
Bo pracują z radością i uśmiechem.

*Tomasz Matujewicz
konsultant biznesowy*

Główna idea, wyznaczająca kierunki działania Klubu Gaja, zawarta jest w tytule wydawanego od wielu lat biuletynu *Współodczuwanie*. Współodczuwanie wraz z całym bogatym światem żywej przyrody, zredukowanym w naszej kulturze do tego co da się zjeść lub jakoś inaczej „zagospodarować”. Niszczonym lub poprostu niedostrzeżanym. Szczególnie bliskie mi są akcje prowadzone pod hasłem *Zwierzę nie jest rzeczą*. Niestety ciągle jeszcze zwierzęta traktowane są nie tylko jako „rzeczy”, ale często także jako rzeczy niepotrzebne, których można się pozbyć, gdy się znudzą lub zużyją. Klub Gaja trafnie wybiera cele swoich akcji, a zarazem potrafi działać skutecznie, biorąc pod uwagę realia społeczne i poziom świadomości ekologicznej środowisk, do których kieruje swoje przesłanie. Umiejętnie łączy działania na poziomie lokalnym, interesując się tym co jest obok, na „własnym podwórku”, z uczestnictwem w działaniach o wymiarze globalnym.

Warto wspierać Klub Gaja, również dlatego, że w okresie swego długiego istnienia zebrał wiele ważnych doświadczeń, które mogą przydać się innym. Takich stowarzyszeń i tworzących je ludzi jest w Polsce zbyt mało!

*Prof. dr hab. Aldona Jawłowska
Instytut Stosowanych Nauk Społecznych
Uniwersytetu Warszawskiego*

1%

Wybierz przyrodę i zwierzęta!

W deklaracji PIT-36, PIT-37, PIT-38
wystarczy wpisać tylko...

Nazwa OPP:
Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja
Numer KRS: **0000120069**

Redakcja Jacek Bożek, Beata Tarnawa
Paweł Grzybowski
Jolanta Migdał
Jarosław Kasprzyk

Zdjęcia Archiwum Klubu Gaja
Eurogroup for Animals

Okładka Beata Tarnawa

Adres Klub Gaja
43-365 Wilkowice
ul. Parkowa 10
tel./fax (033) 812-36-94
e-mail: klubgaja@klubgaja.pl
www.klubgaja.pl

Wydawca Klub Gaja
© Copyright, Klub Gaja, 2008

DTP Compal – Bielsko-Biała

Druk Ośrodek Wydawniczy
Augustana Sp. z o.o.

KLUB GAJA 20 lat dla Ziemi

Klub Gaja to wiodąca, niezależna organizacja społeczna, zajmująca się ochroną środowiska i prawami zwierząt w Polsce. Misją Klubu Gaja jest ochrona naszej planety Ziemi oraz zachowanie środowiska naturalnego i różnorodności biologicznej dla nas i dla przyszłych pokoleń.

Klub Gaja jest organizacją pożytku publicznego. Wspierając działania Klubu Gaja chronisz przyrodę, pomagasz zwierzętom i wspierasz edukację.

Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja
KRS: 0000120069

Konto: 90 2030 0045 1110 0000 0067 3120

FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO

Wydanie i opracowanie zostało dofinansowane ze środków Fundacji im. Stefana Batorego w ramach dotacji *Wzmocnienie instytucjonalne Klubu Gaja* oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Wydrukowano na ARCTIC MATT 250 g/m² (okładka)
ARCTIC VOLUME WHITE 130 g/m² (środek)

www.arcticpaper.com

Publikacja wydrukowana jest na papierze do produkcji, którego użyto surowców pochodzących z odpowiedzialnie zarządzanych lasów. Papier posiada certyfikat **FSC**.

„Jeśli społeczeństwu konsumpcyjnemu zostawimy wybór, to zawsze wybierze zysk przed ochroną środowiska naturalnego.

To od nas zależy, czy zdołamy zrównoważyć takie podejście do świata. Naszą szansą na dobrą jakość życia na Ziemi jest uszanowanie praw przyrody i świadome działanie”.

*Jacek Bożek,
założyciel i prezes Klubu Gaja*

Klub Gaja 20 lat służy Ziemi

Na Państwa ręce składam krótki raport z podjętych przez Klub Gaja działań w 2007 roku. Znajdziecie w nim Państwo, niektóre z najważniejszych wydarzeń minionego roku. Rok 2007 był ważny dla Polski. Był też bardzo istotny dla Klubu Gaja. Pomimo wielu trudności, zakończyliśmy ten rok osiągając bardzo dobre rezultaty w naszych kampaniach i programach. Przykładem jest program *Święto Drzewa*, do którego włącza się coraz więcej uczestników i partnerów. W V edycji wzięto udział 57 388 osób, wspólnie posadziliśmy 36 263 drzew!

Broniliśmy skutecznie przyrody i pomagaliśmy zwierzętom, a na co dzień udzieliliśmy 292 porady obywatelom, którzy sami nie mogli sobie poradzić z degradacją przyrody i łamaniem praw zwierząt. Staliśmy się także ważnym ośrodkiem opiniotwórczym, udzieliliśmy 259 informacji medialnych. Dzięki temu nasze działania spotykają się z coraz większym odbiorem społecznym.

Edukowaliśmy i inspirowaliśmy, tych najmłodszych i dorosłych. Przeprowadziliśmy 149 wykładów i spotkań, od przedszkola po uniwersytety. Wystaliśmy 27 658 pakietów edukacyjnych do naszych programów m.in.: *Święto Drzewa*, *Zaadoptuj rzekę* i *Pomagamy zwierzętom*.

Uratowaliśmy przed transportem do rzeźni kolejnych 5 koni i 1 osiołka. Kucyk Heca i kłaczka osiołka nubijskiego, śliczna Miriam służą rodzinie zastępczej Państwa Cieślików z Dębowca, którzy oprócz czwórki własnych dzieci, opiekują się jeszcze piątką dzieci z pobliskich domów dziecka.

Wszystko to, byłoby niemożliwe bez Państwa pomocy i wsparcia.

Dlatego, chciałbym wszystkim za tą pomoc i wsparcie bardzo gorąco podziękować, w imieniu całego zespołu Klubu Gaja i swoim własnym. To właśnie tworzący się Krąg Przyjaciół Klubu Gaja daje nam siłę i możliwość wypełniania naszej misji, aby skutecznie służyć Ziemi.

W imieniu Klubu Gaja chciałbym także serdecznie podziękować za wsparcie oraz pomoc **pro publico bono** kancelarii prawnej **Weil, Gotshal & Manges** oraz Agencji Publick Relations **Feedback/Hill & Knowlton**.

Przed nami 2008 rok. To już 20. rok działania Klubu Gaja, który miałem zaszczyt założyć w 1988 roku. Mocno wierzę, że przez następne lata wspólnie będziemy mogli dalej pracować dla dobra Ziemi i wszystkich mieszkańców naszej planety.

Jacek Bożek

chronimy przyrodę

Rzeka Boguniówka

Przyroda jest naszym naturalnym dziedzictwem. Na co dzień stajemy w obliczu zatrważającego zanikania zasobów naturalnych, zwiększenia zanieczyszczenia powietrza i wody, a także wzrostu liczby gatunków zagrożonych wyginięciem. Niezależnie czy mieszkamy w mieście czy na wsi, przyroda bezpośrednio wpływa na jakość naszego życia. Zanikanie różnorodności biologicznej i zmiany klimatu nie uznają granic. Kryzys klimatyczny, który obserwujemy, wydaje się nam przebiegać powoli, jednak postępuje on bardzo szybko i jest jednym z najważniejszych zagrożeń dla naszej planety Ziemi.

Chroniąc klimat, chronimy Ziemię, staramy się zachować środowisko naturalne, różnorodność roślin i zwierząt, ich siedliska, dla nas i dla przyszłych pokoleń. Zwracamy uwagę opinii publicznej na zagrożenia i problemy ekologiczne związane z działalnością człowieka, a także na naszą wspólną odpowiedzialność za stan środowiska w jakim żyjemy. Podejmujemy konkretne działania, w 2007 roku w ramach programu Święto Drzewa wspólnie z uczestnikami programu, posadziliśmy 36 263 drzew, przyczyniliśmy się do zadrzewienia i zalesienia kraju i do zmniejszenia skutków zmian klimatu na Ziemi.

Chronimy nasze rzeki

Na prośbę wędkarzy w grudniu braliśmy udział na prawach strony w postępowaniach administracyjnych w sprawie ustalenia warunków prowadzenia robót dla inwestycji na czterech rzekach śląskich: Boguniówki, Krasnej i Sarkandrowca w Cieszynie oraz rzeki Lublinicy w miejscowości Kośmidry, gmina Pawonków.

W wyniku wizji lokalnych Klub Gaja przedstawił zastrzeżenia do projektów oraz zgłosił wnioski o zmianę zakresu prac prowadzonych na tych rzekach. W 2008 roku będziemy kontynuowali działania w celu ochrony najcenniejszych fragmentów tych rzek.

Posadzone sosny

Rzeka Lublinica

Chronimy klimat! Sadzimy las!

Z powodu globalnego ocieplenia dotykają nas coraz częściej susze, powodzie i huragany. W minionym roku wspólnie przyczyniliśmy się do zmniejszenia negatywnych skutków zmian klimatu na Ziemi i do ratowania lasów beskidzkich. Trwałym rezultatem naszych działań było posadzenie lasu w październiku. Przy współpracy z Nadleśnictwem Bielsko oraz zaangażowanych w nasz program *Święto Drzewa* firm – Troton, LesePlan i Eco Service, posadziliśmy 15 tysięcy drzew w Beskidach – jaworów, dębów, buków, sosen i lip.

Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich uratowane

Rybnik – Kamień

Czwartek 26 kwiecień – Urząd Miasta Rybnika w czasie dyskusji z mieszkańcami oznajmia, że ma zamiar przeprowadzić dwie asfaltowe szosy przez las, przez teren Parku Krajobrazowego. Są głusi na argumentację mieszkańców, że drogi zniszczą najładniejszą dzielnicę Rybnika – Kamień i las, który jest ważnym korytarzem ekologicznym.

Sobota 11 sierpień 2007 – Na stronie internetowej miasta Prezydent Rybnika oznajmia, że wobec protestu mieszkańców zrezygnował z poprowadzenia dróg. Zamiast nich miasto będzie modernizować dojazd istniejący.

SUKCES! 15 tygodni WALKI!

Ja wiem, że szef Klubu Gaja Jacek Bożek nie lubi tego słowa, ale dla mnie to była walka. Następnego dnia po dyskusji w urzędzie wywiesiłam na sklepie kartkę – „Miasto chce zniszczyć naszą dzielnicę. Kto chce wiedzieć więcej niech przyjdzie do ogródka piwnego.” Przyszło 12 osób. Zebrałam pierwsze podpisy w proteście. Zadzwoeniłam do Gai. Trzy dni później, 1 maja, do Kamienia przyjechał Jacek Bożek z Beatą. Na rowerach pojechaliśmy zobaczyć nasze lasy, czyli co zniszczą drogi i zaczęło się...

Stałam się **Przekoniem**, jak mówi Jacek, czyli tym który wszystko ciągnie. Między majem a sierpniem w sprawie dróg wykonałam 700 rozmów telefonicznych, spotkałam się ze 120 osobami. Z 12 głosów zrobiło się 1200 podpisów złożonych w urzędzie, ponadto zaskoczeni urzędnicy otrzymali kilkaset protestów z całej Polski, ukazało się kilkanaście artykułów w miejscowej prasie i dwa w ogólnopolskiej.

Także reportaż w telewizji katowickiej pod tytułem Śląska Rospuda. Do akcji przyłączyło się 5 organizacji pozarządowych. Ale bez Klubu Gaja tej akcji sobie nie wyobrażam. Do Jacka Bożka dzwoniłam nieraz po kilka razy dziennie. Nie mając doświadczenia w byciu liderem dręczyłam go pytaniami zaczynając od tego co napisać na transparenecie po podstawowe – co dalej? Jacek znajdował czas i cierpliwość. I dzięki Ci Jacku za to. Bez wsparcia Jacka, tych telefonów oraz godzinnych rozmów nie znalazłabym w sobie tyle energii i determinacji do działania. Ale Jacek przyjeżdżał także do Rybnika. Chodził po lasach z przyrodnikami oglądać planowane trasy dróg, spotykał się z mieszkańcami, którzy angażowali się w protest, by dodać im wiary i siły, brał udział w naszych rozmowach z władzami miasta. Bez niego wyglądałyby one zupełnie inaczej. Urząd został absolutnie zaskoczony zaangażowaniem się Klubu Gaja, w szczególności wystąpieniem Jacka w bezpośrednich rozmowach. Chyba dopiero wówczas władze zdały sobie sprawę z wagi protestu. Nam Jacek Bożek uświadomił że aby wygrać, musimy problem dróg wnieść ponad poziom dzielnicy, miasta a nawet Śląska. Pomógł nam w tym nagłaśniając całą sprawę i wypowiadając się w mediach.

Protest zakończył się sukcesem. Miasto wycofało się z pomysłu dróg. A ja zobaczyłam jak działa zawodowiec. Zawodowiec co zęby zjadł na ochronie przyrody.

Ewa Podolska, Mieszkanca Kamienia
Dziennikarz Radia TOK FM

Bronimy Królowej Polskich Rzek

Od roku 1994 roku prowadzimy działania na rzecz ochrony Wisły – Królowej Polskich Rzek. Jesteśmy przeciwni budowie Kaskady Dolnej Wisły. W ramach realizowanego w 2007 roku projektu *Spółeczny monitoring wydatkowania środków publicznych związanych z utrzymaniem i zabezpieczeniem stopnia wodnego Włocławek* wydaliśmy kolejny 42 numer *Wisła Fax* oraz 43 numer w języku angielskim, w których przedstawiliśmy najistotniejsze wydarzenia oraz zagadnienia z historii stopnia wodnego Włocławek oraz planowanego stopnia Nieszawa. Wskazaliśmy, kto i ile zarabia na Włocławku, a kto i ile traci i stracić może, jak również ukazaliśmy możliwości rozwiązania tego problemu. Rezultaty przeprowadzonego w ciągu ostatniego roku przez Klub Gaja monitoringu, wskazują, iż inwestycja ta jest nieuzasadniona ekonomicznie, ekologicznie oraz społecznie, a ponadto stoi w sprzeczności z prawodawstwem Unii Europejskiej. Zdaniem Klubu Gaja nie można dalej zwlekać z podjęciem decyzji o przyszłości Dolnej Wisły i stopnia Włocławek, gdyż brak decyzji wiąże się m.in. z ponoszeniem przez podatników olbrzymich wydatków na podtrzymanie obecnego stanu. Tym bardziej, iż koszt budowy stopnia wodnego Nieszawa co roku wzrasta.

Przypomnieć należy, że stopień wodny w Nieszawie miał kosztować: w 1999 roku – 1 071 000 000 złotych, w 2005 roku – 1 935 067 532 złotych, a w 2007 roku – 3 793 900 000 złotych (1 miliard euro). Klub Gaja został zaproszony do prac Doradczego Komitetu Monitorującego dla projektu *Ekologiczne bezpieczeństwo stopnia wodnego Włocławek*.

Projekt *Spółeczny monitoring wydatkowania środków publicznych związanych z utrzymaniem i zabezpieczeniem stopnia wodnego Włocławek* dofinansowany był przez Fundację im. Stefana Batorego oraz Global Greengrants Fund.

Rzeka Wisła

ratujemy zwierzęta

Fot. Eurogroup for Animals

Klub Gaja jest przeciwny systemowi chowu, w którym nie ma miejsca dla minimum dobrostanu zwierząt

W Europie prawie połowa gatunków ssaków, jedna trzecia gatunków gadów, ptaków i ryb jest zagrożona wyginięciem. Głównym zagrożeniem dla dzikich zwierząt jest utrata lub rozdrobnienie siedlisk, w których mogą żyć. Przyczyną zmniejszania się siedlisk jest coraz bardziej intensywne wykorzystanie gruntów, powstawanie dróg oraz rozprzestrzenianie się obszarów miejskich, ponieważ człowiek potrzebuje coraz więcej przestrzeni do życia. Dlatego tak ważne jest aby otaczać opieką miejsca, które są ostoją dla roślin i zwierząt.

Często nie uświadamiamy sobie, że nie tylko los dzikich zwierząt ale także los zwierząt hodowlanych, bezpośrednio wpływa na jakość naszego życia i na nasze zdrowie. Powinniśmy o tym pamiętać robiąc zakupy w hipermarkecie lub sklepie. Miliony zwierząt w hodowlach przemysłowych, nie ma zachowanego minimum dobrostanu. Najwyższy dobrostan zwierząt zachowany jest w gospodarstwach ekologicznych, dlatego rolnictwo ekologiczne jest szansą na poprawę jakości produktów żywnościowych i stanu środowiska.

Poradnik – FAQ

25 odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania
www.klubgaja.pl/pomagamy_zwierzedom/

W 2007 roku udzieliliśmy 292 porady na zgłaszane interwencje przez obywateli, w szczególności dotyczące ochrony zwierząt i łamania praw zwierząt. Aby ułatwić obywatelom dostęp do wiedzy i instrumentów prawnych, które umożliwią im lokalne działania na rzecz ochrony zwierząt przygotowaliśmy i zamieściliśmy na naszej stronie internetowej Poradnik *Pomagamy zwierzętom*.

Białka

W styczniu uratowaliśmy Białkę – piękną, młodą klaczkę, która została przekazana do gospodarstwa agroturystycznego państwa Maciejewskich w wsi Skurpie w województwie warmińsko-mazurskim.

Kubiak

W sierpniu uratowaliśmy staruszka Kubiaka – 20 letniego wałacha, który przez wiele lat pracował na roli i w lesie. Kubiak znalazł spokojny dom i dożywotnią opiekę w gospodarstwie rolnym pana Charatańskiego w Dąbrowie Górniczej, w woj. śląskim.

Heca i Miriam

W październiku uratowaliśmy klaczkę kucyka szetlandzkiego o imieniu Heca, a także jej nierozłączną towarzyszkę – klaczkę osiołka nubijskiego Miriam. Oba zwierzęta są ze sobą bardzo zżyte, prawdopodobnie kiedyś razem pracowały w cyrku. Przekazaliśmy je rodzinie zastępczej prowadzonej przez Annę i Marka Cieślików z Dębowca w woj. warmińsko-mazurskim. Państwo Cieślikowie oprócz czwórki własnych dzieci, opiekują się jeszcze piątką dzieciaków, które trafiły do nich z pobliskich domów dziecka.

Akuino i Fabio

W listopadzie uratowaliśmy kolejne dwa konie, Akuino – 2,5 letniego ogierka z niedźwiedzią łapą, który nie widzi na lewe oko, pomimo tego zapowiada się na wspaniałego konia sportowego oraz Fabia – 15 letniego wysłużonego wałacha, który karierę sportową ma już za sobą. Fabio kulał i miał być poddany eutanazji. Akuino został przekazany do szkółki jeździeckiej pana Grzegorza Nałęczu w Ciechanowie, w woj. mazowieckim. Fabio znalazł dożywotnią opiekę i otwarte serce w gospodarstwie pani Ewy Kwiatkowskiej w Dąbrowie, w woj. lubuskim.

BIAŁKA

KUBIAK

MIRIAM

HECA

AKUINO

FABIO

2007

Ratujemy płazy

W marcu po naszej interwencji Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział Katowice oraz wykonawca drogi S-1 wykonali siatkę zabezpieczającą przed wchodzeniem płazów na drogę w rejonie Rezerwatu Przyrody Morzyk w Grodźcu Śląskim w pasie drogowym drogi S-1 w rejonie Rezerwatu Morzyk. Prowadziliśmy także w okresie wiosennej migracji płazów monitoring zbiornika wodnego przy ul. Ks. Kusia w Bielsku-Białej. Wydaliśmy także ulotkę edukacyjną na temat płazów i ich znaczenia oraz wartości przyrodniczych zbiornika. Ulotka została rozprowadzona wśród bielszczan za pośrednictwem placówek oświatowych, urzędów, sklepów i restauracji oraz innych miejsc publicznie dostępnych. Klub Gaja na posiedzeniu Komisji Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska Rady Miejskiej w Bielsku-Białej przedstawił radnym walory zbiornika oraz potrzebę jego ochrony. Komisja przychyliła się do wniosków Klubu Gaja i podjęła starania zmierzające do ochrony jako użytek ekologiczny ważnego siedliska płazów na terenie zbiornika wodnego przy ul. Ks. Kusia.

Projekt *Aktywna ochrona płazów na terenie miasta Bielska-Białej* dofinansowany był z Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Bielsku-Białej.

Ekolodzy: po karpia trzeba iść z wiadrem „Przed Halą Mirowską członkowie proekologicznego Klubu Gaja zorganizowali happening, którego celem było uświadomienie smakoszom karpia, w jaki sposób postępować, aby ryba cierpiała jak najmniej. Ekolodzy kupili kilka żywych karp i włożyli do pojemnika z wodą. – Jeśli chcemy koniecznie mieć żywego karpia, to chociaż przeniesmy go do domu w wiaderku, a nie w plastikowej torbie, w której ryba po prostu się dusi – mówi Jacek Bożek, prezes Klubu Gaja. Żeby zademonstrować jak się czuje wigilijny karp w reklamówce, Bożek rozebrał się i pozwolił zawinąć w folię. Nie mógł ruszyć ani ręką ani nogą. Łapał powietrze przez niewielki otwór, który pozostawili zawijający.”

*Kasia Karas
Życie Warszawy, 19 grudnia 2007*

Jeszcze żywy karp. Karp też chce do Unii

Jak co roku zwracaliśmy uwagę opinii publicznej, konsumentów, sprzedawców oraz instytucji państwowych na niehumanitarne warunki transportu oraz sprzedaży ryb w okresie przedświątecznym. Akcja *Jeszcze żywy karp* co roku spotyka się z coraz bardziej pozytywnym odbiorem społecznym.

W Warszawie zorganizowaliśmy konferencję prasową i symboliczną akcją wykupu żywych karp, które zostały wypuszczone na wolność do Jeziora Szczęśliwickiego. Złożyliśmy także w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismo, w którym domagamy się wprowadzenia zmian w polskim prawodawstwie dotyczącym ryb hodowlanych. W ocenie Klubu Gaja Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 roku nie obejmuje zakresem swojego zastosowania ryb hodowlanych. W konsekwencji okrutne traktowanie ryb hodowlanych, w szczególności karpki w okresie przedświątecznym, pozbawione jest jakiegokolwiek sankcji. Obecny porządek prawny pozostaje w sprzeczności ze stanem prawnym przyjętym w Unii Europejskiej. Minimalne standardy ochrony ryb hodowlanych w prawie unijnym zostały określone w Dyrektywie 98/58/WE. Obowiązkiem Polski, jako państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jest dostosowanie prawa krajowego do prawa wspólnotowego. W związku z czym Klub Gaja zwrócił się z prośbą do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zainicjowanie prac legislacyjnych mających na celu objęcie ochroną ryb hodowlanych. Karp Też chce do Unii!

Karp
Karp Jacek

edukujemy

Przedшкоlaki z Bystrej na ścieżce dydaktyczno-przyrodniczej Klubu Gaja

Żyjemy w świecie, który jest w coraz większym stopniu globalny. To oznacza, że nasze życie jest coraz bardziej splecione z życiem innych ludzi na całym świecie. Jednocześnie w naszym świecie zwiększają się rozbieżności i nierówności. Jest oczywiste, że globalne problemy, takie jak zmiana klimatu, bieda, zanikanie różnorodności biologicznej czy konflikty na świecie – wymagają ogólnoswiatowych rozwiązań. Dlatego potrzebna nam jest edukacja kształtująca postawy odpowiedzialne i zaangażowane w procesy globalnych współzależności i wyzwań jakie przed nami stają.

Co roku docieramy do coraz większej ilości placówek oświatowych w całym kraju. Staramy się zainspirować do działania na rzecz Ziemi dzieci, młodzież, wychowawców i społeczności lokalne. W 2007 roku przeprowadziliśmy 149 wykładów m.in. w przedszkolach, szkołach, uczelniach, w których uczestniczyło 4708 osób. Wysłaliśmy 27 658 pakietów edukacyjnych do naszych programów m.in.: *Święta Drzewa*, *Zaadoptuj rzekę* oraz *Pomagamy zwierzętom*. Uczniowie angażując się w nasze programy adoptują rzeki, strumienie, stawy, sadzą drzewa, zbierają makulaturę, pomagają zwierzętom.

Święto Drzewa

W V edycji *Święta Drzewa* w 2007 roku przy szerokim udziale społecznym posadziliśmy 36 263 drzewa, które zostały wpisane do bazy Kampanii Miliarda Drzewa dla Planety – UNEP (ONZ). W roku szkolnym 2006/2007 uczniowie z placówek oświatowych z całego kraju zebrali 220 ton makulatury! W *Święcie Drzewa* 2007 uczestniczyło 57 388 osób w całym kraju.

Święto Drzewa jest programem edukacji ekologicznej Klubu Gaja realizowanym od 2003 roku, którego inauguracją jest ogólnopolska i międzynarodowa akcja sadzenia drzew 10 października co roku. Celem programu jest m.in.: zdobywanie kompetencji w zakresie sadzenia i ochrony drzew oraz zwiększenie zadrzewienia i zalesienia kraju w celu zmniejszenia skutków zmian klimatycznych na Ziemi. Inauguracja *Święta Drzewa* 2007 odbyła się w Warszawie na Polach Mokotowskich – zasadziliśmy 4 Ambrowce i Tulipanowca. Pierwszego Ambrowca zasadzili partnerzy programu *Święto Drzewa*: Anna Darska (UNDP), Sławomir Trzaskowski (Lasy Państwowe), Krzysztof Gierszewski (Troton), Sławomir Wontrucki i Tomasz Matujewicz (LeasePlan), Marcin Adamski i Sławomir Kuczyński (Eco Service), Jacek Jakubowski i Anna Piątas (Ashoka). Drugie drzewo zasadzili zaproszeni goście: Mira Stanisławska-Meysztowicz, Ewa Podolska, Tomasz Sikora oraz przedstawiciele Departamentu Pożytku Publicznego – Aleksandra Marciniak i Piotr Chęciński. Trzecie drzewo posadzili gospodarze terenu: Regina Kurczyna z Miejskiego Przedsiębiorstwa Robót Ogrodniczych. Czwarte drzewo zasadzili uczniowie szkół: Gimnazjum 123 im. Jana Pawła II w Warszawie, Gimnazjum nr 34 w Warszawie i Wielokulturowe Liceum Humanistyczne im. Jacka Kuronia w Warszawie. Klub Gaja zasadził Tulipanowca – Drzewo Życzeń, na którym zawiesiliśmy życzenia przysyłane do nas przez szkoły z całego kraju.

Program *Święto Drzewa* dofinansowany był przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Partnerami strategicznymi programu byli: Lasy Państwowe, United Nations Environment Programme.

Partnerami programu byli: LeasePlan, Troton, Eco Service, Ashoka Innowatorzy dla Dobra Publicznego.

Dzieci z Medellin, z Kolumbii co roku biorą udział w Święcie Drzewa

Uczennice ze Szkoły Podstawowej w Żmiącej, sadzą drzewa

Edukacja globalna

W ramach *Tygodnia Edukacji Globalnej* w listopadzie zorganizowaliśmy w naszej gminie Wilkowice *Festiwal Globalnie w naszej wiosce!* Przeprowadziliśmy cykl wykładów we wszystkich placówkach oświatowych, warsztaty artystyczne, happening oraz pokaz filmów. Wydarzeniem festiwalu był panel dyskusyjny *Globalnie w naszej wiosce! Problemy i wyzwania współczesnego świata*. W dyskusji udział wzięli: Janina Ochojska z Polskiej Akcji Humanitarnej, dr Piotr Skubała z Uniwersytetu Śląskiego – Katedra Ekologii, dr Janusz Okrzesik z Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Bielsku-Białej oraz Radosław Gawlik ze stowarzyszenia EKO-UNIA. Gościliśmy m.in. M. Rączkę – Wójta Gminy Wilkowice, A. Maślanek – przewodniczącą Rady Gminy Wilkowice, przedstawiciela Ministerstwa Spraw Zagranicznych – J. Popławską, mieszkańców gminy, studentów ATH w Bielsku-Białej i gimnazjalistów, przedstawicieli organizacji pozarządowych z gminy Wilkowice. Dyskutowaliśmy na tematy globalne, goście podkreślali ogromną rolę edukacji, która powinna kształtować postawy szacunku do przyrody i odpowiedzialności za procesy globalne. Rozmawialiśmy o konieczności stworzenia mądrej polityki światowej, dzięki której świat, w którym żyjemy będzie bardziej sprawiedliwy i równy, w którym respektowane będą prawa człowieka i przyrody.

Projekt *Festiwal – Globalnie w naszej wiosce* był współfinansowany przez Fundację Edukacji dla Demokracji w ramach programu polskiej pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2007 r. oraz Gminę Wilkowice.

Zaadoptuj rzekę

W programie edukacji ekologicznej *Zaadoptuj rzekę* w 2007 roku wspólnie zaadoptowaliśmy już 242 rzeki, strumienie, potoki, stawy, jeziora, nawet Bałtyk! W programie wzięło już udział ponad 30 tysięcy osób!

Zaadoptuj rzekę jest programem Klubu Gaja realizowanym od 2005 roku. Jest to ogólnopolski program edukacji ekologicznej, którego tematem jest woda, w szczególności rzeki i ich znaczenie. Program opiera się na aktywności lokalnej, w szczególności dzieci i młodzieży oraz wychowawców z placówek oświatowych w całym kraju przy udziale przedstawicieli różnych instytucji m.in.: samorządów, administracji publicznej, organizacji pozarządowych i biznesu. Kiedy mówimy o adoptowaniu rzeki, chodzi nam o wzięcie na siebie roli jej stróża i otaczanie jej opieką. Program *Zaadoptuj rzekę* obejmuje m.in. takie działania jak np. sprzątanie rzeki i jej brzegów, lekcje tematyczne dotyczące ochrony rzek, zajęcia terenowe i wycieczki, szukanie źródeł, badanie i monitorowanie czystości wody, oznaczanie gatunków roślin nadrzecznych, poznawanie historii i geografii rzeki, nadawanie nazw bezimiennym potokom, organizowanie konkursów plastycznych, literackich i fotograficznych, przedstawień i wystaw, zawiązywanie porozumień dla rzek.

Program *Zaadoptuj rzekę* dofinansowany był ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz WFOŚiGW w Katowicach.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Mszanie Dolnej

Wycieczki do Pegaza

Od wiosny tego roku zorganizowaliśmy kilka wycieczek do stajni Klubu Gaja w Wilkowicach, gdzie przebywa pierwszy uratowany przez nas koń – Pegaz. W zajęciach uczestniczyły dzieci i młodzież z Gimnazjum w Mysłowicach i Kędzierzynie-Koźlu, uczniowie Szkoły Podstawowej z Wilkowic oraz wychowankowie Środowiskowego Ogniska Wychowawczego z Bielska-Białej. Nasi goście mieli okazję zobaczyć Pegaza na żywo i poznać jego historię, a także dowiedzieć się więcej o losie koni transportowanych na rzeź. Prezentowaliśmy elementy uprzęży oraz przybory wykorzystywane do pielęgnacji koni i omawialiśmy ich rolę. Nasza wolontariuszka Jagoda, opiekująca się Pegazem, przybliżyła uczestnikom podstawowe zasady postępowania z końmi, opowiedziała w jaki sposób należy je karmić, poić, zabezpieczać przed zimą i przegrzaniem, pielęgnować kopyta itp. Odpowiadała także na wiele pytań związanych z końmi. Podczas wycieczek prowadziliśmy konkurs na rozpoznawanie maści koni. Spotkania kończyły się wspólnym karmieniem Pegaza marchewką i jabłkami. Dla wielu z uczestników była to pierwsza okazja do zetknięcia się z żywym koniem i było to dla nich przeżycie bardzo ekscytujące. Wycieczki do stajni były prowadzone w ramach programu edukacji ekologicznej *Święto Drzewa*.

Pomagamy zwierzętom

Pomagamy zwierzętom, jest nowym programem edukacji Klubu Gaja. Złe traktowanie zwierząt jest często wynikiem zaniedbania i niewiedzy, dlatego tak ważne jest wychowanie w tej dziedzinie i propagowanie szacunku dla innych istot. Celem programu jest kształtowanie pozytywnych postaw i wzorców dotyczących szacunku dla zwierząt i troski o ich los oraz budzenie świadomości społecznej na temat roli zwierząt w naszym życiu i zdobycie kompetencji w zakresie ich ochrony

W ramach programu przeprowadziliśmy wykłady dla placówek oświatowych, w których wzięło udział 408 uczniów. Wydaliśmy specjalny numer biuletynu *Współodczuwanie*, w którym na przykładzie kampanii i programów jakie nasze stowarzyszenie podjęło przez ostatnich 20 lat zachęcaliśmy młodzież do podjęcia lokalnych działań na rzecz zwierząt dzikich, hodowlanych i towarzyszących. Zrealizowaliśmy także film *Pomagamy zwierzętom*, który został powielony w 4 tysiącach egzemplarzy na DVD i wysłany do szkół w Polsce.

Program *Pomagamy zwierzętom* dofinansowany był ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – Funduszu Inicjatyw Obywatelskich oraz Eurogroup for Animals.

Los hodowlanych zwierząt zależy także od nas, o tym mówimy

„Brutalnie edukacyjny, drastycznie prawdziwy, emocjonalny, wstrząsający, prowokujący w swojej prostocie i swojej przekonującej formie. Obudzi, przestraszy, czy przyniesie tylko chwilowe zrozumienie?”

Polecam film, Karol Kamiński

inspirujemy

Uczniowie z Mysłowic tworzą Pegaza

W świecie pośpiechu, gdzie moment refleksji wydaje się przychodzić często za późno i w nieodpowiednim czasie, inspiracja, umożliwia nam zobaczenie siebie i naszego działania z dystansu, potrzebna jest do zrozumienia skomplikowanej rzeczywistości. Nie tylko indywidualnie, ale jako społeczności, coraz częściej stajemy na skrzyżowaniu dróg i do wyboru właściwej, możemy użyć wiedzy, doświadczenia, a także sił witalnych tkwiących w kulturze, tradycji i zwyczajach odwołujących się do braterstwa, odpowiedzialności i sprawiedliwości.

Służąc Ziemi staramy się poprzez nasze kampanie, programy, odwołując się do sztuki, odkrywać „niewygodną prawdę” o działaniu człowieka i jego skutkach dla Ziemi.

Pegaz przyleciał do Mysłowic

W październiku przeprowadziliśmy w Mysłowicach warsztat artystyczny, w trakcie którego uczniowie z Gimnazjum nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Karola Wojtyły wykonali wspólnie z artystami – Waldemarem Rudykiem i Beatą Tarnawą – rzeźbę Pegaza, symbolicznego pierwszego uratowanego konia przez Klub Gaja. Warsztat był nagrodą dla szkoły, która zebrała największą ilość makulatury w ramach akcji *Zbieraj makulaturę, ratuj konie* w roku szkolnym 2006/2007, która jest częścią programu edukacji ekologicznej *Święto Drzewa*. Uczniowie z Mysłowic zebrali 8 ton makulatury! Gratulujemy!

Waldemar Rudyk przy pracy

Globalnie w naszej wiosce!

W listopadzie w ramach *Festiwalu Globalnie w naszej wiosce* w ośrodku Klubu Gaja odbył się warsztat artystyczny, w którym wzięli udział uczniowie z placówek oświatowych z gminy Wilkowice. Podczas warsztatu młodzież stworzyła rzeźbę Ziemi z patyków i wikliny oraz przygotowała happening *Globalnie w naszej wiosce! To my tworzymy świat!*, który jeszcze tego samego dnia przedstawiła pod Urzędem Gminy Wilkowice. Na przykładzie jabłek z Chile oraz jabłek lokalnych z Wilkowic młodzież opowiadała o wyzwaniach współczesnego świata i o globalizacji m.in.: uprawie, transporcie i konsumpcji.

Młodzież z Wilkowic i Bystrej z Ziemia

Latające jabłko z Chile

współpracujemy

Let them fly : Ban the import of wild birds

**EUROGROUP
FOR ANIMALS**

www.eurogroupforanimals.org

Kartka pocztowa, którą wysyłaliśmy domagając się zakazu importu dzikich ptaków

We współczesnym świecie współdziałanie i współpraca jest ważna, bardziej niż kiedykolwiek. Postmodernistyczny globalny świat połączony jest tak wieloma zależnościami i związkami, że często nasza indywidualna aktywność, wydaje się mało skuteczna. Wyzwania związane ze zmianami klimatu, biedą, załamaniem się rynków finansowych czy przemocą powinny być rozpatrywane i rozwiązywane ponadbranżowo. Świat polityków, świat biznesu, świat społeczeństwa obywatelskiego powinien prowadzić dialog i podejmować wspólne działania, ponieważ dalsza obrona własnych interesów, doprowadzić może świat do niespotykanego w dziejach kryzysu.

W trosce o lepszą jakość naszego życia, oszczędzanie zasobów naturalnych i zachowanie różnorodności biologicznej, współpracujemy z organizacjami społecznymi, samorządami, instytucjami i biznesem. Bierzymy udział w pracach m.in.: Państwowej Rady Ochrony Przyrody, Rady Dorzecza Górnej Wisły. Włączamy się w prace ponadpaństwowych struktur, jesteśmy członkiem Eurogroup for Animals oraz United Nations Environment Programme Dams end Development Project (ONZ). Współpracujemy także m.in.: z United Nations Environment Programme (ONZ), International Rivers Network (IRN), Ashoka Innowatorzy dla Dobra Publicznego.

Wielki sukces obrońców zwierząt

W dniu 12 stycznia 2007 r. Unia Europejska wprowadza zakaz importu ptaków schwytych na wolności z przeznaczeniem na handel zwierzętami egzotycznymi. Ten dzień to wielki sukces obrońców zwierząt. Eurogroup for Animals oraz jej członkowie obserwatorzy w Polsce m.in. Klub Gaja, z dużym zadowoleniem przyjęli nowe rozporządzenie. Prowadzona przez nas wspólna kampania europejska *Pozwólcie im latać. Apelujemy o zakaz importu dzikich ptaków* zakończyła się sukcesem. Klub Gaja serdecznie dziękuje wszystkim, którzy wysłali kartki pocztowe domagające się tego zakazu. Unia Europejska bowiem importowała corocznie więcej niż milion schwytych na wolności dzikich ptaków.

Dobre praktyki w samorządach

W nasze programy coraz częściej włączają się także samorządy. Przykładem dobrych praktyk jest nasza współpraca z Powiatowym Centrum Ekologicznym działającym w Wydziale Ochrony Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa w Starostwie Powiatowym w Limanowej. Działania tam podjęte objęły nie tylko dzieci i młodzież ale także urzędników i samorządowców. Powiatowe Centrum Ekologiczne włączyło się w nasze programy edukacji ekologicznej, rezultatem podjętych działań w 2007 roku jest posadzenie 768 drzew i przystąpienie 1260 dzieci z 24 placówek oświatowych do programu *Święto Drzewa* oraz 429 dzieci z 12 szkół do programu *Zaadoptuj rzekę*. W kwietniu odbyła się dla nauczycieli z powiatu limanowskiego konferencja *Zaadoptuj rzekę* oraz warsztaty *Edukacja ekologiczna młodzieży szansą zrównoważonego rozwoju*. Organizatorem był Powiat Limanowski.

Kolejnym przykładem dobrych praktyk jest zaangażowanie się w nasz program Urzędu Miasta w Koszalinie, który posadził 50 drzew i zgłosił do programu *Święto Drzewa 2007* największą ilość uczestników – 3800 osób oraz największą ilość podmiotów – 33 placówki, w tym Zakład Karny oraz Centrum Szkolenia Sił Powietrznych. Zapraszamy samorządy do współpracy!

Spółeczna odpowiedzialność biznesu

W minionym roku kontynuowaliśmy współpracę z firmami, które zaangażowały się w ochronę środowiska i wspierały edukację ekologiczną w szczególności program *Święto Drzewa*. W Warszawie podczas inauguracji *Święta Drzewa* rozdaliśmy partnerom **Certyfikaty Święta Drzewa 2007**: firmie Troton za posadzenie 5 tysięcy drzew, Eco Service za posadzenie 3 tysięcy drzew, firmie LeasePlan za posadzenie 2 tysięcy drzew. Pracownicy firmy LeasePlan, jak co roku zaangażowali się w *Święto Drzewa* i posadzili 150 drzew w Nadleśnictwie Chojnow.

Prezes LeasePlanu odbiera certyfikat partnera Święta Drzewa

Firma Troton po raz drugi zorganizowała wielkie sprzątnięcie rzeki i wielki piknik nad Parsętą. W ramach programu *Zaadoptuj rzekę* przygotowaliśmy happening *Życzenia dla rzeki*, do Parsęty pisali mieszkańcy, wędkarze, pracownicy Trotona, samorządowcy, m.in. Prezydent Miasta Kołobrzeg. Zapraszamy firmy do współpracy!

Starosta Powiatu Limanowskiego bada wodę w potoku Sowilina

Prezes Klubu Gaja i Prezydent Miasta Kołobrzeg ślą życzenia dla Parsęty

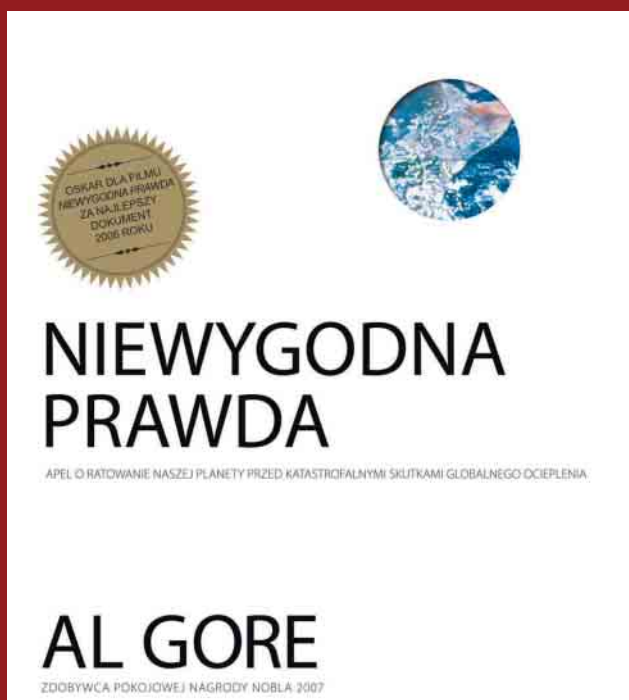
Wojciech

Bajka o dobrych wilkach

W listopadzie w Teatrze Białaluka w Bielsku-Białej odbyła się premiera przedstawienia teatralnego *Czerwony Kapturek*. Teatr Lalek Białaluka wspólnie z Klubem Gaja zapraszał widzów do wspólnego projektu, w którym poprzez sztukę i edukację zmienialiśmy stereotyp o WILKU ZŁYM! Zwracaliśmy

uwagę na zagrożenia i wyzwania współczesnego świata, jakim jest zanikanie gatunków - w tym DOBRYCH WILKÓW! Na naszą wspólną odpowiedzialność za stan środowiska, w którym żyjemy. Premierze spektaklu towarzyszyła wystawa *Nie taki wilk straszny* - zdjęcia Artura Tabora.

Niewygodna prawda

W grudniu w Warszawie odbyła się konferencja prasowa promująca książkę *Niewygodna prawda* Ala Gore'a. Na zaproszenie wydawnictwa Sonia Draga, Jacek Bożek - Klub Gaja, zwracał uwagę na zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz dla rozwoju społecznego spowodowane zmianami klimatycznymi na Ziemi.

„Książkę Niewygodna Prawda można śmiało nazwać głosem Ziemi, która poprzez konkretne słowa i wykresy upomina się o sprawiedliwe traktowanie. Dla naszego wspólnego dobra. Dla naszej przyszłości. W trosce o dobro naszej planety gorąco polecam tę książkę”.

Jacek Bożek, założyciel i lider Klubu Gaja

„Nadszedł czas, by zadbać o naszą przyszłość”

AL GORE - laureat Pokojowej Nagrody Nobla